

ЦИЛЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по годину 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. на по годину 6 круна.
За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по годину 10 франка у злату.
Преплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног ријешили смо и рјешавамо:

да се Вуку Бојовићу, досадашњем поручнику стојеће војске уважи оставка, коју је поднио на државну службу.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 4. децембра 1907. г.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Нашег Министра Војног производимо:

у чин официра народне војске, подофицира народне војске Илију С. Радоњића из баталиона Команско-Загарачког.

Наш Министар Војни нека изврши овај указ.

Цетиње, 4. децембра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

МИ

НИКОЛА I

по милости Божјој
КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

На приједлог Председника Нашег Министарског Савјета, Нашег Министра Правде и заступника Нашег Министра Иностранјих Дјела, а на основу чл. 4. Закона о устројству суда за суђење anarchistичких злочина, постављамо:

за секретара истог суда Саву Драговића, члана обласног суда у Колашину, а за суђење anarchistичког предузећа противу Владалачког Дома и постојећег стања у Црној Гори, откривеног 23. октобра ове 1907. године.

Председник Нашег Министарског Савјета, Наш Министар Правде и заступник Нашег Министра Иностранјих Дјела нека изврши овај указ.

Цетиње, 5. децембра 1907. год.

НИКОЛА с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Правде и
Заступник Министра Иностр. Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

У „Закоњу о устројству суда за суђење anarchistичких злочина“, оштампаном у 34. броју „Гласа Црногорца“ од 1. децембра ове године, штампарском омашком изостао је у члану 6. трећи став, који овако гласи:

„У случају једнаке подјеле гласова, остаје блаже за кривца“.

— што се овим допуњава.

К броју 4010.

Цетиње, 5. децембра 1907. г.

Из канцеларије
Књ. Министарства Правде.

У смислу „Закоња о устројству суда за суђење anarchistичких злочина“ од 27. новембра 1907. год. ушли су у састав тога суда ова лица:

Лазар Мијушковић, председник Државног Савјета;
Марко Ђукановић, члан Држ. Савјета;
Медо Лукачевић, члан Држ. Савјета;
Лабуд Гојнић, члан Великог Суда;
Мило Дожић, члан Великог Суда;
Ристо Поповић, члан Великог Суда;
Јанко Милић, члан Великог Суда;
Павле Вуисић, председник Обласног Суда у Колашину;

Шћепо Мартиновић, члан Обласног Суда у Никшићу;

Андрија Рађеновић, вршилац дужности председника Обласног Суда у Бару;

Јанко Дрљевић, члан Обласног Суда у Подгорици; и

Јокан Ивановић, члан Обласног Суда на Цетињу.

На својој првој сједници, држаној данас, суд се је конституисао и у смислу чл. 4. и 5. поменутог Закона изабрао себи за председника г. Лабуда Гојнића, а за ишљеднике који ће вршити и дужност државних тужилаца г. г. Павла Вуисића и Јанка Дрљевића.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести

— Њихова Краљевска Височанства Престолонашљедник Књаз Данило и Књагиња Милица давали су претпрошле и прошле недјеље у Свом Двору два сјајна бала, на којима су присуствовали чланови Узвишене Књажевске породице. Позвати су били сви дипломати са својим госпођама, као и наши министри и великодостојници са породицама. Својом љубазношћу и гостољубљем Узвишени Домаћин и Домаћица очарали су Своје госте тако, да су сви понијели најљепше успомене на двије вечери, које су имали част провести у Њиховом Двору.

— Њ. Пр. г. маркиз Карлоти од Рипарбела, изванредни и опуномоћени министар италијански, стигао је данас на Цетиње.

— Њ. Пр. г. гроф Серсе, овд. француски министар, повратио се данас са свога одсуства из иностранства.

ЗАПИСНИК VII РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ држане 25. новембра 1907. год.

Председавао председник

Лабуд Гојнић,

секретар

Мил. Татар.

Почетак у 9 сати прије подне.

Од стране књ. владе присутни г. г. министри: Војводић, Пламенац и Вукотић. Председник отвара VII редовну сједницу.

Секретар Татар чита записник V редовне сједнице, који се без примједбе прима.

Секретар Поповић чита у изводу молбе и жалбе, и то: Михаила Буквића, директора гимназије у Подгорици, Марка Драговића, наставника исте гимназије и Сава И. Иваншевића са Цетиња.

Прије прелаза на дневни ред Д-р Митар Радуловић: напомиње, да се у нацрту Адресе не спомињу здравствене прилике нашег народа, па вели, да би на сваки начин требало да то у Адресу уђе, — што се и прима.

Саво Вулетић пита, да ли ће се узимати у претрес и рјешење несвршене молбе и жалбе из прошле Скупштине као и поједини приједлози, питања и интерпелације, — по којем су питању узели учешћа г. г. Јанко Спасојевић, председник Скупштине, Мило Дожић, Вуко Кривокапић, Ђорђе Милановић, и сви су за то, да се молбе и жалбе упућене прошлој Скупштини узму у претрес и да Скупштина донесе по њима своје рјешење с обзиром на то, да се дотична лица не би излагала поновном упућивању молба и жалба. А што се тиче приједлога, питања и интерпелација, председник напомиње, да је распуштањем прошле Скупштине завршена њена периода, па је мишљења, да се то не узима у претрес, пошто је то већином потицало од посланика, који данас нијесу у Скупштину те га не би имао ко заступати — што Скупштина прима.

Вуко Кривокапић примјеђава, да има међу тијем несвршенијем приједлозима, питањима и интерпелацијама и таквијех које су подносили они посланици, који су и данас овдје, а они су и многе молбе узели за своје приједлоге.

Председник наглашава, да су то готово изузеци и да они данашњи посланици, који су то исто били у прошлој Скупштинској периоди, могу обновити како своје дотичне приједлоге, питања или интерпелације тако и онебивших народних посланика.

Шћепо Мартиновић напомиње, да би требало за молбе и жалбе из прошле Скупштине изабрати нарочити одбор.

Председник говори, да молбе и жалбе из прошле Скупштине прегледа аналогно закону изабрани одбор за исте, коме се може додати неколико чланова.

Нико Татар вели, да би требало несвршене приједлоге из прошле Скупштине узети у претрес или да их поједини посланици обнове.

Председник пита усваја ли Скупштина, да се приједлози, питања и интерпелације из прошле Скупштине понове, — што ова одборава.

Прелази се на дневни ред.

Извјестилац чита став 30. Адресе.

Д-р Радуловић подноси своју редакцију, коју Скупштина прима.

М. Дожић изјављује, да, пошто су се у Адреси донијеле оправдане и умјесне допуне: за свештенике, здравственост и друге гране, то вели, да ни у којем случају не би требало пропустити, а да се у Адреси не помене правосуђе и изрази жеља, да влада нађе начина да судски послови брже теку.

М. Татар напомиње, да би било сувишно уносити у Адресу поново оно, што је одбор врло добро истакао у 10. ставу, у коме се топло препоручује влади, да по могућству још за овај сазив поднесе на претрес најпотребније законе за све државне гране.

Д-р Радуловић се објашњава са г. М. Татаром.

Саво Вулетић наглашава тачност навода г. М. Татара, велећи, да је Адреса нагласила све државне гране, те не треба то сада цјепкати, тијем мање, што је Скупштина примила Адресу у начелу, па сад само може бити незнатнијех измјена, јер одбор је довео све ставове у неку органску везу, те ће она изгубити и од своје љеноте и од своје садржине код таквих уметања.

Ђуро Дрецућ предлаже, да се у Адресу унесе став, да се никакви виши намети не смију на народ одредити.

Председник ставља на гласање став 30., који Скупштина прима.

Извјестилац чита став 31., који се прима.

Извјестилац чита став 32.

Јово Поповић правда владу што није у Пријестонијој Бесједи о Србији ништа поменула у данашњим тако озбиљним приликама, али мисли, да је истом дужност Народног Представништва, да се о томе изјасни отвореније, јер затегнутост, која изгледа да постоји међу Србијом и Црном Гором може само некоем трећем користити. — Напомиње, да је народу у Црној Гори јасно да је свима садашњима неприликама код нас поријекло у Србији и да има неко онамо што независно од владе и народа у Краљевини са одређеним планом ради за уништење Црне Горе.

Интерес је Српства, вели, да се кр. влада истински побрине да се овај кобни покушај спречи, јер на шта толики труд и жртве, које кр. влада подноси за потлачене Србе, кад се из Биограда ради за уништење једног дијела слободног Српства. Посланик кр. владе на Цетињу има могућности и средстава да се увјери, да је неоправдана сва новинарска кампања, која се и сада са највећом жестином води против Црне Горе из Биограда, као и по осталим листовима изван Србије, за које се мисли, да стоје у вези са мјеродавним круговима биоградским.

Даље вели, да се у рукама кр. власти у Биограду налазе два наша грађанина, који су главни фактори у велездајничком злочину, — у афери с бомбама овамо донешеним из Биограда, за које народ у Црној Гори с прагом очекује да се предаду на јавно суђење нашим властима

и тиме ће кр. влада од себе одбити сваку и најмању сумњу. Ни евентуално бјегство поменутих злочинаца нити њихово самоубиство не би у очима нашега народа могло оправдати кр. владу да би ју оправдала једино њихова предаја.

Живко Драговић напомиње, да је питање, које је истакао г. Поповић претресано у адресном одбору, и да су одбор руководили за Ћутање о овоме по прилици исти разлози, који и књ. владу, те није то питање унијела у Пријестону Бесједу, па додаје, да међу двојема независним српским државама морају постојати братски одношаји, а да политици и дипломатији међу њима мјеста нема.

Јово Поповић објашњава се са г. Драговићем.

Ђорђе Милановић слаже се са говором г. Драговића, па вели, да није с тијем свршен цио дотични рад, ако се нешто унесе у Адресу.

Саво Вулетић истиче то, како ће наша Адреса обратити пажњу многих не само из Црне Горе но и са стране, те је адресни одбор, имајући то на уму, водио рачуна о свему том. Вели, да је одбор у нацрту опширније проговорио о нашој унутрашњој политици, а о спољној парафразирао је само оно што је речено у Бесједи. Вели, да је адресном одбору особита жеља била да помене Србију, али да је на жалост био у таквом положају, да то није могао учинити због тога, што су наша и србијска дипломатија узеле у своје руке наше садање на жалост хладне односе, који су још хладнији постали поводом афере с бомбама, које су овамо из Србије дошле. Могли би, вели, можда омести тај дипломатски посао, ако ступимо у претресање тог посла, у који нијесмо сви добро посвећени. Оставимо, вели, дакле, нека наша влада и влада краљ. Србије расправе то, па ће тек онда можда што рећи о том и два српска парламента т. ј. народ у Црној Гори и Србији преко њих. Вјерује, вели, да је афера с бомбама немилу потресла Србијанце као Црногорце, да је данашња влада у Србији при најбољој вољи да односи српских држава буду искрени и братски; али — вели — има истом у Србији инспиратора зла у Црној Гори, за које се нада да ће од српских патриота који су тамо и овамо бити паралисани и да ће ако Бог да све несугласице између Црне Горе и Србије, нестати тијем прије, што морамо и ми и Србијанци водити рачуна о томе, да од обије српске државе имају дијела Стара Србија, Македонија, Босна и Херцеговина и т. д. — Цјелокупни српски народ хоће консолидовање између Србије и Црне Горе и ми морамо тој општој српској жељи, општој српској користи изићи у сусрет. Нада се, да ће Србија особито показати добру вољу у томе тијем, што ће Црној Гори предати лица, — наше поданике — која су у Биограду похватана, а за које се јасно доказало да су главни учесници у афери с бомбама, и говорник тврди, да ће то Србија учинити, јер у противном вели, би навукла на себе гријех и сумњу, да јој се може пребацити да је зликовце инспирисала на anarchistичко дјело а то би једва дочекали наши општи непријатељи, који су већ и до сад дигли на велика звона неслогу Црне Горе и Србије, чиме се угрожавају опште-српски интереси.

Предлаже, да се остави овај став Адресе, како је у нацрту, па ће се у црногорском парламенту имати кад говорити о нашим односима са Србијом т. ј. онда кад се све несугласице између нас и Србије униште те када ћемо — ако Бог да — зајевати химну братској слози између двије српске узданице, између двије слободне српске земље!!!

Председник ставља на гласање став 32., који Скупштина прима.

Извјестилац чита став 33.

Лабуд Петровић предлаже, да се у овом ставу иза ријечи „Црногораца“ додаду ријечи: „нити право Србина ма гдје он био“, које Скупштина прима.

Председник даје 10 минута одмора.

Послије одмора.

Извјестилац чита Адресу усвојену у појединостима, коју Скупштина прима. Саво Вулетић узима ријеч да пропрати Адресу.

Објашњава како се Скупштина може отворити указом или Пријестоном Бесједом, којој сљедује Адреса. Вели, да је била потреба да се овогодишња Скупштина отвори Бесједом, те да Народно Представништво одговори Владару Адресом, а то је требало због догађаја, који су се збили код нас особито од назад године дана, те да се народ у Црној Гори преко својих представника изјасни пред свијетом о тим догађајима.

Напомиње, да је адресни одбор схватио све то и написао Адресу у духу напредном, слободном и искрено, на жали, што је доцније при претресању у појединостима напрат измијењен у правцу противном поменутих принципима.

Председник закључује сједницу у 12 сати, а другу заказује за 26. о. м. у 9 сати прије подне са дневним редом: Претрес пројекта закона о суђењу анархистичких злочина.

Председник,
Лабуд Гојнић.
Секретар,
Мил. Татар.

Адреса руске Думе

Трећа руска Дума показује савијем другу душевну физиономију од првих двију. Иза прве и друге револуционарне дошла је по новом изборном реду сва готово монархична Дума. Они екстремизмеђу Цара и народног представништва као да су пали, а Дума иде путем, да унесе у свој рад повјерење и Цара и народа. Најважнији догађај треће Думе био је претрес о адреси на Цара, којом се одговорило на царев поздрав. Била је борба, хоће ли се признати Цара као самодржца и јединог законодавног фактора, или ће се поред њега признати Дума такође као један законодавни фактор. Прво мишљење заступали су крајњи десничари, док су се октобристе, као посредни елемент између крајње деснице и крајње левнице, држали начела исказаних у манифесту од 17. октобра, те тумаче то тако, да се је Цар одрекао самодржавља и своју власт подијелио с Думом. Вођа октобриста Гучков дао је изјаву да се схваћању. Рекао је, да је могуће уједињење свију странака у том смислу, да се у адреси изрази монарху захвалност, који је храбро ударио новим путем, свјестан моћи и величине домовине, свјестан задатака заједничких свијем странака. Гучков је рекао, да посланици нијесу дипломатски представници појединих странака, него да сви сачињавају једно органско народно представништво. Октобристе да сматрају царев манифест као добровољно царско одступање од неограничене власти, као појаву новог законодавног органа. С тог становишта значи манифест од 17. октобра државни преокрет.

Занимљиво је о томе мишљење и говор кадета Миљкова. Како је познато, кадети, у првој Думи господујућа странка, у трећој су изашли из изборне борбе врло проријетљиви. Они су доиста од свих били најсмпатијнија странка. Миљков наглашава да су кадети конституционално-монархични па схваћају, да је манифестом подијелена законодавна власт између Цара, Државног Савјета и Думе. Он тражи, да се у адресу на Цара стави ријеч „конституција“ у опреси са крајњом десницом, која на уста добро познатог Пуришкевића тражи, да се уврсти ријеч „самодржавље“. Наспрам ова два предлога стоје октобристе на становишту, да се у манифесту не стави ријеч конституција, која би могла да нађе на крив поглед у дворским круговима. Дума мора стећи повјерење монарха, а најбоље јемство за конституцију јест, да народ имаде могућности учествовати у законодавној власти и бринути се за побољшање свог положаја.

У том смислу састављена је адреса, а да није у њој споменута

ни ријеч „конституција“ ни „самодржавље“, већ је побједило становиште октобриста, које се је ограничило у главном на садржај манифеста, који не значи ништа друго него конституцију.

Према овој адреси у главном гласи:

Ваше Величанство благоизвољело је сазвати посланике у трећу Думу, да их поздрави и да измоли благослов бојжи на њихов будући законодавни рад. Сматрамо се обавезанима, да Вашем Величанству изразимо осјећања наше оданости и захвалности, што је у Русији дало народно представништво, које је утврђено основним законима. Ми ћемо употребити све своје силе, све наше искуство и знање, да учврстимо поновљен државни устав — благодарјећи вољи Вашег Величанства, — манифестом од 17. октобра, да домовину умиримо и осигурамо законити ред, проширимо народну просвјету, подигнемо опште добробање, учврстимо велику моћ нераздјелјиве Русије и да тиме оправдамо повјерење Цара и народа.

Парница против генерала Стесеља

У прошлу сриједу је започела парница пред ратним судом у Петрограду против генерала Стесеља, Рајса, Фока и Смирнова, који су 2. јануара 1905. предали Порт-Артуру Јапанцима. Интересовање је велико, пошто је Стесељ проглашен, да је и рускога Цара и читави свијет обмањивао својим тобожњим јунаштом. Оптужба против њега и другова му садржи у главном ово:

Генерал Анатолиј Стесељ показао се приликом угушивања боксерског устанка у Китају, на је код прве навале Јапанаца на Порт-Артур именован од подкраља Алексејева заповједником те тврђаве. Кад је Куропаткин постао врховни заповједник руске војске, знајући ко је Стесељ, наредио је, да буде заповједник Порт-Артура генерал Смирнов, а Стесељ да се има вратити манџурској војсци. Но заповјести Куропаткинове нијесу се испуњавале, јер су се све „изгубиле“, те је Стесељ остао и уз Смирнова прави и једини заповједник тврђаве. Стесељ, Рајс и Фок утаничили триумвират и нико није знао шта ће бити са тврђавом. Оптужба спомиње управо фамозне ствари за ову тројицу. Кад је генијални генерал Кондратенко нашао јуначку смрт на утврђењима порт-артурским, Стесељ је запрјечио даљњи рад око утврђења, која су Кондратенко и Смирнов започели, не хтијући исплаћивати кинеске раднике. Он је именован генерала Никитина шефом артиљерије, а Фока надгледником радова око утврђења. Ови су били слијепо оруђе Стесељево. 7. децембра Рајс је први, наговорен од Стесеља, препоручио капитулацију. Посада је онда имала 15.000 пјешака и морнара и 700 топица, 3000 коња, а заире и хране за мјесец и по дана. Број топова износио је 350. Генерал Стесељ послао је Цару извјешће о јадном стању тврђаве и о јунаштвима генерала Фока и Рајса. Цар одговара са орденом Ђорђејевским и почасном сабљом, искићеном са бриљантима за обојицу. Ну међутим су генерали Стесељ, Рајс и Фок давно већ засновали капитулацију. Од 18. децембра п. н. од дана јуначке смрти Кондратенкове до 1. јануара препустио је генерал Фок многе важне тврђавице Јапанцима, тако те је 1. јануара Јапанцима препустио без окршаја све позиције, које су се још дуго могле држати.

Тим је читав стари дио града пао у руке Јапанцима, гдје је био провијант и који је по томе пао у руке непријатеља. Већ у новембру Кондратенко је тражио, да се тај провијант превезе у нови град или у Лиојанг. Још на задњем ратном вијећу 29. децембра изјавио се од 23 члана 19 против сваке капитулације. Генерал Бјели рече, да имаде још много заире, генерал Смирнов рекао је, да имаде доста провијанга, а и други генерали пристадоше уз њих. Само Стесељ и Рајс изјавише се, да је ситуација надом порта „Орлово гнијздо“ постала критичном, али се не изјавише за капитулацију. Записник тога вијећа није Стесељ потписао. Но на дан 1. јануара заповједи Стесељ да се обустави ватра, јер су преговори о часној предаји тврђаве у течају. Поглавцима појединих дијелова посада о томе није било ни ријечи речено. 1. јануара рано у јутро послао је Стесељ свога ађутанта Малченка са писмом у табор јапанског генерала Ногиде, у коме му он нуди предају Порт-Артура.

Писмо је написао генерал Рајс још прије споменутога ратнога вијећа, а потписао га је Стесељ тек 1. јануара. Тек неколико сати послје тога сазнадоше генерали Смирнов и Бирен о судбоносном писму Стесељево. Сви генерали одаслаше Куропаткину и Алексејеву протесте, али без успјеха. Генерал Рајс већ је по налогу Стесељево преговарао. Стесељ заповједи, да се војска имаде из тврђаве макнути, а да се од ње није ни опростио. Од педесет кола, које су Јапанци руским рањеницима ставили на располагање, задржао је Стесељ четрдесет за себе, да одвезу његову пртљагу, која је пет дана прије капитулације била спремна. Официрима, који су отпратили војнике у јапанско ропство, говорио је Стесељ у име Цара своју захвалу.

Генерал Стесељ дошао је на расправу у грађанском одијелу и посве је миран, као оптуженик који је сигуран, да ће бити ослобођен. Остали су генерали дошли у свечаној униформи. Сви позвани свједоци, њих 123, који су све сами генерали и адмирал дошли, су на расправу, која ће трајати једно осам дана.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Из Народне Скупштине. Данас у 2 сата по подне, држала је Народна Скупштина своју X редовну сједницу са овим дневним редом: Извјештај одбора о трговинском уговору између Црне Горе и Њемачке и извјештај одбора за молбе и жалбе.

Никољ-дан. Министарство иностраних дјела издало је поводом сјутрашње свечане прославе имен-дана Њ. Кр. Височанства Књаза и Господара Николе I. овај церемонијал:

1.) Свечаност почиње 5. децембра у 4 сата послје подне кићењем кућа заставама. Војна музика свира пред Књ. Двором и по вароши.

2.) Сјутра, на дан свечаности, у 10 сати у јутро присуствују државни чиновници свечаном благодарјењу у манастиру у потпуној парад.

Дипломатски кор присуствује у пуној униформи, који се нарочитим циркуларом позива на свечаност.

Лијева припрата у цркви резервира се за дипломатски кор и наше министре искључиво.

При изласку из цркве пуца 21 топ. Војна музика свира пред Књ. Двором народну химну. Почасна чета одаје почасти.

3.) Његовом Краљевском Височанству Господару подносе честитања у Књ. Двору: дипломатски кор, предједништво Народне Скупштине са народним посланицима, државни саветници, министри на располагање и у пензији II. III. и IV. ранга; први секретари Министарства, Велики Суд и Главне Државне Контроле; професори, области судије, области лекари, командири, капетани, предједник општине вароши Цетиња са одборницима, депутације из унутрашњости и официрски кор.

Његовом Високопреосвештенству Господину Митрополиту са свештенством уступа се мјесто, кад год дође.

4.) На 11 сати позивају се сви државни чиновници, да присуствују благодарјењу, које ће бити у Дворској капели поводом имен-дана Његовог Величанства Цара Руског, Николе II. — Црногорске ленте замјењују се руским.

Свечаност се завршује освјетљењем вароши сјутра вече у 5 сати.

Умјетничка изложба на Цетињу. Изложба слика г. Почака отворена је јучер прије подне високом посјетом Њ. Кр. В. Господара и Њ. В. Књагињице Вјере. „Са срећом да видимо и нашу галерију слика“ — рекао је Узвишени посјетилац ушавши у салу изложбе, и са особитим интересом разгледао је све изложене радове г. Почака. Исто тако је и Њ. В. Књагињица Вјера пажљиво разгледала изложбу и исказала своје допадање о неким сликама из природе, а нарочито је пажњу обратила сликама „Гусле“ и „Вјечно препирање“.

Послје подне извољели су посјетити изложбу Њ. В. Књаза Мирко, а затијем и Њ. В. Књаза Петар.

Колико се пак наше грађанство занима овом изложбом, показује непрекидна њена посјета, од часа отварања као и велико интересовање до отварања исте. Изложба је отворена сваки дан од 10 сати прије подне до 3 сата по подне, а трајаће до 14. о. мј.

ТЕЛЕГРАМИ

Петроград, 2. децембра. У процесу против 49 социјалиста, који су оптужени због велеиздаје, а од ко-

јих су 37 били посланици у другој Думи, међу њима и Церетели вођа социјал-демократа, осуђени су њих 11 на пет година тешке тамнице, 15 на четири године, 12 да се не смију удаљити из мјеста становања, а 11 је ослобођено.

Беч, 3. децембра. Делегације су сазване за 7. о. мј.

Софија, 3. децембра. Јуче по подне сахрањени су Борис Сарафов и Гарванов. Спроводу су присуствовале многобројне депутације Маћедонаца и велике масе народа.

Цариград, 4. децембра. Зиновјев предао је Порти колективну ноту потписану од посланика шест велесила, којом тражи да се на основу Мирштегског програма продуже мандати генералног инспектора, цивилних агената и финансиских делегата у Маћедонији, којима данас рок истиче. Исто то тражио је и за жандармериске официре, којима рок истиче у априлу 1908. год.

Биоград, 4. децембра. У Скупштини је Пашић одговорио на интерпелацију самосталца Јоксимовића, да су универзитетски ђаци Божовић и Ђонович затворени по захтјеву црногорске владе, јер су осумњичени да су имали учешћа у афери с бомбама. Пошто докази за то, који су поднесени с Цетиња, нијесу били довољни, српска влада тражила је јаче доказе. Тражењу о екстрадицији ове двојице, српска влада неће удовољити, јер између Црне Горе и Србије не постоји такав уговор.

Софија, 4. децембра. Собрање је одобрило, да се Страшимиров изда сулу, јер се за њега сумња, да је подржавао односе са интелектуалним зачетницима атентата против Сарафова и Гарванова.

Службени огласи

ОБЈАВА

У недјељу, 9. децембра т. г. Министарство Војно давати ће на јавној лицитацији набавку од четири стотине хиљада кила руметина. Контрат ће се уступити понудиоцу најниже цијене, (ако ова буде повољна), који се обавезе предати горњу количину чистог, здравог, сувог, сасвим зрелог и од најбоље врсте руметина, франко на децимал у интендантски магацин у Подгорици. Руметин ће се примати до 1. априла 1908. г., којега дана сва речена количина треба да буде потпуно предата у поменути магацин. Подузимачу се тражи осам хиљада круна кауције у сигурном непокретном имању, а Министарство Војно издаваће подузимачу новце саразмјерно предаји руметина. Лицитанти, снабдјевени са чистим картама за кауцију, које су потврђене од надлежних судских власти, како је непокретност слободна од сваког прећашњег дуга, имају се означеног дана пријавити Административном Одјељењу Министарства Војног у 9 сати прије подне.

Број Е. 3582. Из Административног Одјељења Министарства Војног. Цетиње, 16. новембра 1907. г.

3,3

ОБЈАВА

ДРЖАВНИ КАЛЕНДАР Књажевине Црне Горе за 1908. годину изаћи ће до 20. децембра ове 1907. год., што се свима државним надлештвима ставља на знање и управљање.

Број 908. Из кацеларије Књ. Министарства Финансија и Грађевина, 16. новембра 1907. год. на Цетињу.

2,3.